אוהב ישראל — נח

אלה תולדות נח גו'. בדורותיו. ופירש"י ז"ל יש מרבותינו דורשין אותו לשבח ויש דורשין אותו לגנאי כו'. ולכאורה יפלא למה ידרשו לגנאי. מאחר שאפשר לדורשו לשבח לאיש צדיק תמים כזה אכן י"ל דשניהם אמת וכאו"א דורש טובו ושבחו של נח הצדיק. לדרשה ראשונה הוא כפשוטו דמכש"כ אילו היה בדורו של אברהם היה צדיק ביתר שאת. והיש דורשין לגנאי ר"ל שעיקר השבח שהעידה התורה עליו הוא זה שלא הי' נחשב בעיניו לכלום. וכל עבודתו וצדקתו וזכיות אשר עשה לא הי' כ"כ נחשב בעיניו. כי אמר בלבו בדור הזה שהם רשעים אז אני נחשב לצדיק נגד אנשי דורי. כי השי"ת רואה מעשיהם הרעים ולכך מחשב אותי לצדיק נגדיהם אבל אלו הייתי בדור של צדיקים כמו אברהם וכדומה לא היו מעשיי וצדקותי נחשב לכלום ולמאומה נגד מעשיהם וצדקותיהם של אותם הצדיקים כי עדיין לא עשיתי כלום וזהו עיקר השבח שהעידה עליו תורתנו הק' צדיק תמים היה בדורותיו ר"ל שנח היה סובר כן במחשבתו שהוא רק צדיק נגד אנשי דורו מחמת שהיה שפל נבזה בעיניו למאוד. ונמצא ששני הפירושים דורשין שבחו וטובתו ושניהם צדקו יחדיו והבן:

בשם הרב מ' י"מ מ"מ מזלאטשוב ויבוא נח וגו' מפני מי המבול. ופירש"י ז"ל אף נח מקטני אמנה הי' מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול עד שדחקוהו המים עכ"ל. והלא פלא גדול לחשוד את נח הצדיק שהיה מקטני אמנה בהשי"ת ח"ו ונ"ל דהנה תיבת אמונה יש לו שני פירושים. א'. כפשוטו האמנת הדבר שבודאי יהיה כך. עי"ל אמונה מלשון ויהי אומן את הדסה והוא לשון המשכה וגידול כי באמונה יש כח זה שע"י האמונה יומשך הדבר הזה ממקורו ויבוא. היינו ע"י שהוא מאמין בהש"י ובוטח בו באמונה שלימה על שום איזה דבר אז נמשך הדבר ההוא ובא בשלימות. והנה נח הצדיק בוודאי האמין בשלימות בכל אשר דיבר אליו השי"ת בכל לבבו ובכל נפשו בתמימות כדרכו הטוב מאז ומקדם. אך בדבר זה היה ירא להאמין באמונה שלימה בכל לבבו כי אולי יהיה הוא הגורם להבאת המבול היינו ע"י שלימות אמונתו יומשך בוודאי מזה הבאת המבול. ולא הי' יודע איך ליתן עצות בנפשו מה לעשות. וזהו שפירש"י ז"ל מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין. ר"ל באמת היה מאמין רק שירא להאמין בשלימות שהשי"ת יביא המבול כי אולי יהיה הוא הגורם לזה וכנ"ל. עד שדחקוהו המים כו' והבן היטב. ודפח"ח ע"כ בשם הרב ז"ל:

ולשם יולד גם הוא גו' הנה לכאורה יפלא מאוד לשון גם הוא כאילו ח"ו תולדותיו של שם הצדיק הם טפלים להתולדות של חם ויפת שהם המה העיקר. והלא ידוע מתוה"ק שכל עיקר בריאת העולמות וכל הנבראים אשר בהם לא היה רק עבור שם הצדיק ותולדותיו. כיוצא בו. צדיקים כמוהו. ומה גם השתלשלות הקדושה הנפלאה שיצא ממנו היינו אברהם ידיד ה' וזרעיו הק' שהם המה באמת קיום כל העולמות וכל אשר בהם. ואיך יתכן לומר עליהם גם הוא שמשמעותו לשון טפל להקודם לו גם צריך לדעת ולהבין לשון אבי כל בני עבר והוא אך למותר לכאורה גם צריך לדעת למה מייחסו כאן אחר אחיו באמרו אחי יפת הגדול. אכן בהעיר לב ושום שכל י"ל דהנה יש שני מיני הולדות א' הולדה הגשמי מעשה החומר. ועוד ישנו הולדת רוחני אשר הצדיקים מולידים בעולמות העליונים הקדושים יחוד וקישור והשפעת שפע רב וכל חידו ע"י טהרת וקדושת מחשבתם בעת הזיווג והולדה זו הוא בחי' נסתר שהיא הולדת השפעה רבה לכל העולמות כולם על ידי טהרתם וקדושתם בעת ההוא. והנה חם ויפת הולידו תולדות גשמיות לבד מעשי חומר וגויות אבל ולשם יולד גם הוא ר"ל הוא נקרא עולם הנסתר עלמא סתימאה דעתיקא קדישח סתימא דכולא. והיינו ע"י טהרתו וקדושתו וזכות מחשבתו בעת ההוא הוליד ג"כ יחוד וקישור והשפעה רבה לכל העולמות עליונים ותחתונים.

ומפרש והולך אבי כל בני עבר ר"ל הוא אב לכל העברים שצריכים לעשות כן בעת זיווגם לזכך ולטהר רעיוניהם ולייחד ולקשר כנ"ל. אחי לשון דביקות וחיבור יפת הגדול. יפת הוא ר"ת תפארת ישראל. הגדול הוא סוד גדולה וחסד והמשכיל יבין כ"ז:

בפרשה הנ"ל בפסוק אבי כל בני עבר. י"ל ע"ד רמז כי אז היו בני דורו מכחישים באמונה והיו אומרים על העולם שהוא קדמון ואין עולם אלא זו. אבל שם היה המאמין בהש"י והיה אבי כל בני עבר. ר"ל שהוא היה אב לכל בנים המאמינים בהש"י ויודעים שהעולם הזה הוא עולם עובר אחי יפת הגדול ע"י שנתדבק בתענוג ויופי הגדול העליון סוד תפארת ישראל. וזהו שמכנה בכאן שם הוליד את ארפכשד. ויש שם אותיות פ"ר וש"ך. וא' בראש וד' בסוף והוא מספר ה'. והנה יש עולם עליון הקדוש הנק' עולם הבינה והוא כולו רחמים אך הדינין מתערין מינה כי שם יש ה' אותיות מנצפך שהם ה' שערים כוללים ומאחר שיש שם כביכול בחי' שערים היא בחי' צמצום כביכול ודינין מינה מתערין וחמשה אותיות מנצפ"ך מספרם פ"ר והמתקתם הוא ע"י ה"א והיינו להמשיך ה"א אלופו של עולם לכל שער ונעשה פרה ועי"ז נמתקו הפ"ר דינין. ועוד איתא בס"י בשלשים ושתים נתיבות וכו'. והן הם הל"ב אלהים הכתובים במעשה בראשית והנה בודאי כשנקרא בשם נתיבות מן הסתם הם בבחי' צמצום כביכול וכ"א כלול מעשר נמצא מספרם ש"ך והמתקתן הוא ג"כ ע"י אות ה' וזהו המתקת הדינין בשורשן וזהו שם הוליד את ארפכשד היינו ע"י קדושתו וטהרתו הוליד הולדה קדושה כזו להמתיק הפ"ר וש"ך דינים באות ה'. כנ"ל:

או י"ל שם הוליד את ארפכשד כי עיקר תולדתו של שם הוא אותו שיצא ממנו השתלשלו' הקדוש' אברה' וזרעו וזהו שם הוליד את ארפכשד דהיינו שהוליד הולדה קדוש' שניצל מארץ כשדי' וזהו ארפכשד אותיות אפ"ר כש"ד והוא אאע"ה. וע"י ניתפרסם אלהותו ית' לכל באי עולם וארפכשד הוליד את שלח היינו כי ארפכשד הצדיק הוליד הולדה קדושה שיוכל לבוא לידי התפשטות הגשמיות כי של"ח הוא מלשון הפשטה. ושלח הוליד את עבר היינו שהוליד הולדה כזו שיוכל לבוא לידי עבר השני הוא עולם הבא כמש"כ כי ביה ה' צור עולמים וכמו שאמרו חז"ל ביו"ד עולם הבא ובה' העולם הזה והבן:

ולעבר יולד שני בנים כו'. הנה יש לפרש גם כאן כנ"ל ע"ד הסוד כי עבר הצדיק ע"י טהרתו וקדושתו אז בעת זווגו הוליד נשמה קדושה והוא יקט"ן היינו יו"ד קט"ן ר"ל הגם שאות יו"ד הוא קטן בתמידות בכתיבתו כי היא רק נקודה קטנה אך בכאן הי' יו"ד קט"ן היינו שהקטין א"ע עד מאוד והמשיך שפע רבה עילאה מעולם העליון בחי' יוד סתימאה על כל העולמות התחתונים וכפירש"י ז"ל ע"י שהי' עניו ומקטין א"ע זכה לכל המשפחות הללו ע"כ. ויקטן ילד כו'. והם י"ג משפחות היינו שיהיה התנהגות העולמות ע"י י"ג מכילין דרחמי:

ויהי מושבם ממשא גו'. אי' בספר יצירה ג' אמות הם אמ"ש היינו נוטריקון אויר מים אש והם בחי' ג' מדות של אברהם יצחק ויעקב אברהם מדתו חסד שהוא מי"ם יצחק מדתו גבורה ופחד שהיא בחי' א"ש יעקב הוא קו האמצע מדת רחמים הוא סוד האוי"ר ויש כמה צירופים בסוד אמ"ש לדכורא ולנוקבא ועיקר סוד צירוף של הרחמים והמתקת הדינין היא מש"א ר"ל בחי' מי"ם בתחלה ובחי' אוי"ר קו הרחמים בסוף ובחי' אש באמצע כדי להמתיקו ויהי' כולו רחמים. ועוד אי' בס"י בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק וברא כו' בסופ"ר וספ"ר וסיפו"ר. וזהו ויהי מושבם ר"ל של הי"ג מכילן דרחמי והנהגתן. מש"א. כנ"ל. בסוד הרחמים והמתקת הדינין. בואכה ספרה. היינו עד בחי' ספ"ר. הר הקדם. אין הרים אלא אבות והיינו להמשיך לבחי' ספ"ר מבחי' ה"ר שהוא אבות. הקדם היא מבחי' ימי קדם בסוד אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם. והמשכיל יבין כ"ז כי קצרתי: